

ANÀLISI NETNOGRÀFICA DE LA CAMPANYA “ENVÀS ON VAS”

Ponència COMUNICARC 2013

Abril, 2013

Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

**Agència de
Residus de
Catalunya**

PROPÒSIT

Aprofundir en el coneixement del ressò que ha tingut la campanya «envàs on vas» a les xarxes socials i analitzar els diferents impactes de la mateixa incidint en els factors relacionats amb aquests impactes, mitjançant una anàlisi etnogràfica dels discursos que s'han fet en relació a la mateixa.

UNIVERS

Format per totes les mencions recollides de Twitter i Blogs en el període del 21 de desembre de 2012 al 25 de gener de 2013. El nombre total de mencions va ser de 10.612, entre tuits, retuits i blogs.

MOSTRA

S'ha treballat amb un total de 2.967 mencions, seleccionades aleatòriament en cadascun dels dies del període treballat, quantitat que suposa el 28% de l'univers. Aquestes mencions es concreten en tuits i retuits, tenint en compte els links inclosos en aquests (que concretament podien ser imatges, articles o enllaços a youtube). La quantitat de blogs amb la que s'ha treballat correspon al total de l'univers existent en el període treballat.

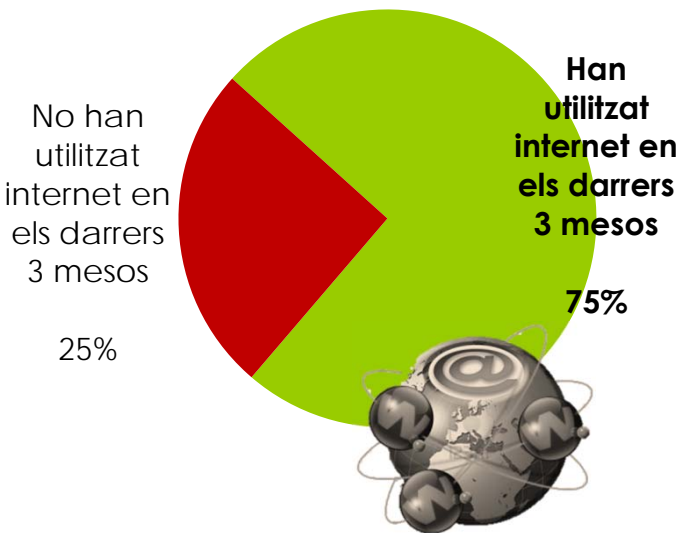
▶ ÚS DE LES XARXES A CATALUNYA

Nota: dades calculades sobre el total de persones de 16 a 74 anys residents a Catalunya

▶ ÚS DE LES XARXES A CATALUNYA

Nota: dades calculades sobre el total de persones de 16 a 74 anys residents a Catalunya que han utilitzat internet en els darrers 3 mesos

2012	Persones	Percentatge
Enviar missatges a xats, xarxes socials, blogs...	2.472.397	61,4%
Penjar continguts propis (fotos, música, etc.) per a ser compartits	1.864.365	46,3%

Font: Idescat, a partir de l'Enquesta sobre equipament i ús de tecnologies de la informació i la comunicació a les llars de l'INE

Descripció de la mostra ▶

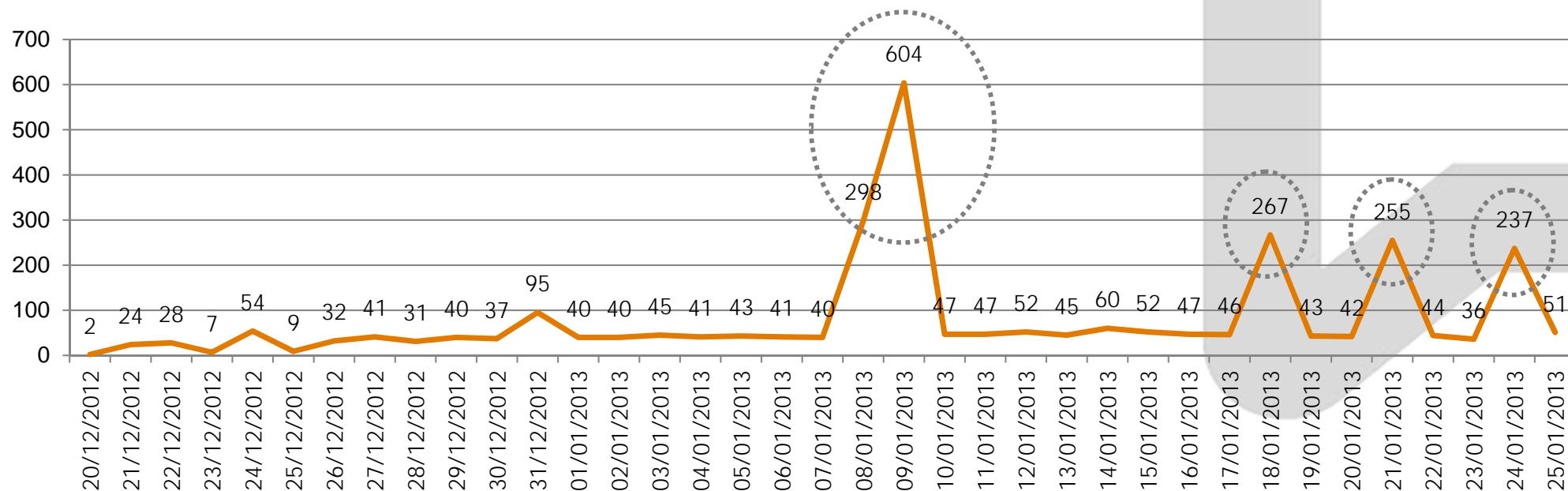
Distribució i evolució de les mencions

▶ DISTRIBUCIÓ DE LES MENCIONS ANALITZADES

	TOTAL	
	N	%
Tuit	1.892	64%
Retuit	1.003	34%
Blogs	72	2%
TOTAL	2.967	100%

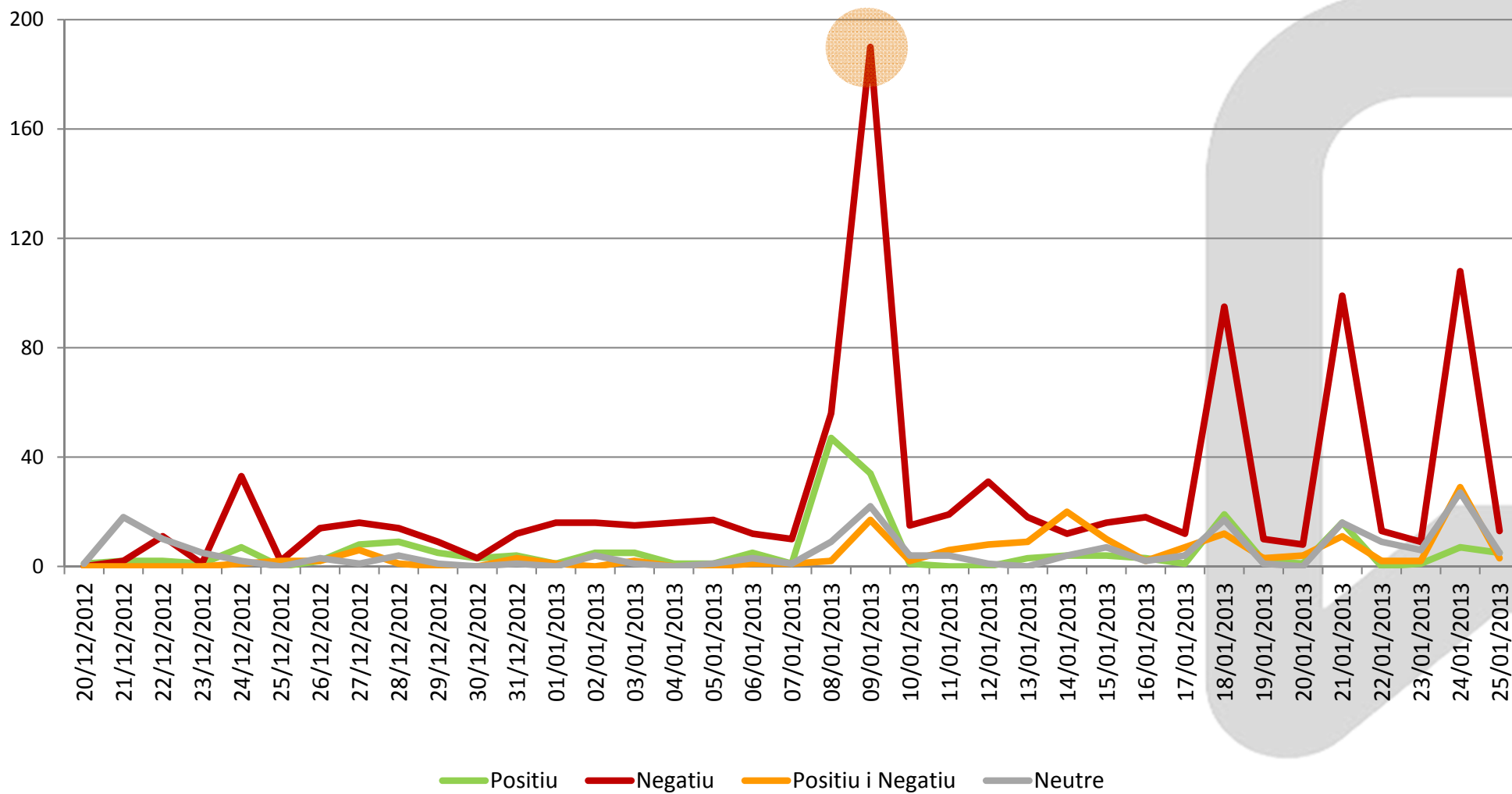

▶ DISTRIBUCIÓ EN EL TEMPS DE LES MENCIONS ANALITZADES

EVOLUCIÓ DEL SENTIMENT DE L'IMPACTE GLOBAL

INICI CAMPANYA

PRESENTACIÓ INSTITUCIONAL DE LA CAMPANYA I DE LES APLICACIONS QUE INCLOU (WEB I APPS)

Aprofitament del claim com missatge satíric de la situació política actual i de la corrupció

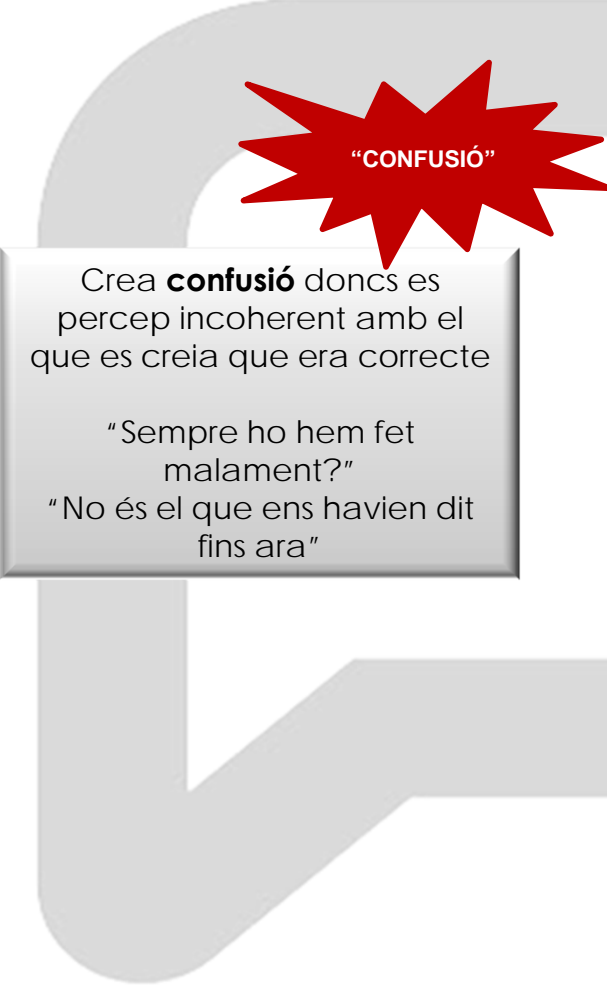
Campanya **diferent, original**, simpàtica, que **enganxa** (cançó) i amb aplicatius 2.0

Campanya **útil**, realitzada en un bon moment i evolució del missatge

"Ja no ens diuen que reciclem, sinó que ho fem millor"

Introducció del concepte de **corresponsabilitat**

"RECICLAR"
"RESPONSABILITAT"
"APRÈS"
"MILLOR"
"M'AGRADA"

"CONFUSIÓ"

Crea **confusió** doncs es percep incoherent amb el que es creia que era correcte

"Sempre ho hem fet malament?"
"No és el que ens havien dit fins ara"

PRINCIPIS DE GÈNER

Augmenta l'associació del claim a personatges polítics (Alicia Sánchez Camacho, Manuel Bustos i Duran i Lleida)

Missatge campanya = no reciclem els "no envasos". Punt verd no permet que productes reciclables es reciclin
Recollida selectiva es confon amb reciclatge
S'assimila ecoembes i ecovidrio amb fabricants d'envasos o envasadores
Responsables = productors
Es polititza el discurs

Finançada per Ecoembres i Ecovidrio, i per tant l'objectiu de la campanya és **l'interès econòmic** d'empreses privades, que són les que controlen la gestió i el sistema

La campanya no pretén fomentar el reciclatge sinó al contrari, que productes que es poden reciclar acabin al **rebuig**

Fa recaure la **responsabilitat** d'un bon reciclatge únicament en la ciutadania.

L'actual sistema **no funciona**, és complex i no fomenta el reciclatge.

Desobeïm: "separa les escombraries per material i no per si és o on un envàs"

Impacte de la campanya ▶

Principals discursos (III)

MITJANS GENER

Aprofitament del claim com missatge satíric quant a dopatges

Aprofitament de la imatge per a disfresses de Carnaval

Publicitat entorn les Manzelles

Aclariments entorn el rol d'Ecoembes i Ecovidrio

Coherència entorn que empreses privades cobrin per la feina que fan

La campanya no incita a llençar els no envasos al **rebuig**

El sistema és **complex**, però és el que tenim i ho hem de fer bé per reduir despeses
"La campanya pretén fer més efectiu el sistema que tenim"

El sistema sempre ha estat el mateix, **no ha canviat**

La **responsabilitat** també és nostra
"Seguir fent els esforços que calguin perquè la meva porqueria no sigui un problema"

ECOEMBRES DEFENSA LA CAMPANYA

"TOTS EN SOM RESPONSABLES"
"DESCONEIXEMENT"
"EFECTIU"
"RECICLÀVEM MALAMENT"
"MENTIDES I INFORMACIÓ ESBIAXADA"

Cansament

Model actual no encaminat a augmentar el **reciclatge**. Cal apostar per altres models

La prioritat de l'administració hauria de ser **reciclar** la major part de materials

Cal fomentar la **prevenció**

Model no intuïtiu i **complex**. Genera molts dubtes (got nocilla)

Sàtira entorn productes específics (condons, polseres Livenstrong)

Saturació i **cansament** (Spotify i Youtube)

Atac directe als publicistes creadors de la campanya

La polèmica es vincula més cap al sistema i no tant cap a la campanya

CONFUSIÓ,
"COMPLEX"
"AUTÈNTIC OBJECTIU"
"NO ÉS LA CAMPANYA, ÉS EL SISTEMA"

"PROU"

La gent parla de reciclatge, fet que no passava fins ara
"Senyal de maduresa"

La campanya ha obert i facilitat el **debat** entorn el reciclatge

Ha generat polèmica entre els experts

Impacte de la campanya ▶

Principals discursos (IV)

FINAL CAMPANYA

Associació del claim als retards de Renfe

Sàtira entorn els carnets del PSC

ARC VALORA LA CAMPANYA

ENTREVISTES ALS PROMOTORS DE LA CAMPANYA

Punt culminant del cansament que fa créixer el sentiment de desobediència

Ràbia i rebot per la insistència de la campanya, que incita a la desobediència

Concentració del discurs entorn un efecte positiu de la campanya

La campanya ha ajudat a **millorar** la recollida selectiva

El sistema **funciona**

Tothom canta la **cançó**

"SATISFETS"
"FUNCIONA"
"MILLORAR-LA"
"TROBAREM A FALTAR"

Més **dubtes** entorn productes específics (paper magdalena, got nocilla,

Segueix la sàtira entorn **productes específics** (condons)

Desconcert entorn les restes de menjar envasats

Contingut poc afinat i estratègia comunicava que pot provocar l'efecte contrari: rebot, desobediència o fatiga

Incitació a seguir amb el debat del model

"GANES DE NO RECICLAR"
"DESCONCERT"
"DUBTES"
"PROU"
"DESCANS"

PUNTS FORTS

A nivell semàntic, és molt fàcil de recordar

Gràcies sobre tot a la cançó, el claim ha estat molt enganxós

Defineix molt clarament i fa molta incidència en el material objectiu de la campanya, l'envàs, contribuint el joc semàntic, a que sembli repetit

El verb ha generat infinitat de combinacions amb materials i personatges que no són envasos, ajudant aquesta aplicació a una major penetració de tot el claim

PUNTS FEBLES

Percepció d'incoherència associada principalment al web

" Si ens hem de preguntar on va el que no és envàs, perquè la web de consulta es diu envasonvas?"

En general, fins i tot, s'ha traspasat la pregunta als materials que no eren objectiu de la campanya, esperant que aquesta, enlloc de generar dubtes entorn els mateixos, també els aclarissin

Ha desorientat, però principalment per la paraula envàs i l'atribució als contenidors verd i groc de qualsevol material de plàstic o vidre estesa fins al moment

" que no era plàstic?"

Concreció de mencions ▶

Tuits amb més impacte

▶ TUIITS AMB MÉS NOMBRE DE RETUIITS

tuit	Nombre de retuits	Piulador	Data publicació	Link associat
Tu de plàstic ets, però no ets cap envàs! Alicia Sánchez-Camacho, on vas? #envasonvas	65	@OriolRV	30/12/2012	
Hahahaha #envasonvas http://t.co/lqVKge1Y	45	@arnau87	09/01/2013	
Encara que siguis polític, si no ets Duran ja saps on vas. #envasonvas	44	@maiolroger	09/01/2013	
Encara que siguis de plàstic... @Piulador_CATALA jajajaja #Pegui #Envasonvas #puntcat http://t.co/yRKNbVAI	28	@Laia_Plana	09/01/2013	
En Duran i Lleida a quin contenidor va? #envasonvas.cat	25	@elpelroig	09/01/2013	
Vam trucar al telèfon de l'#envasonvas per consultar on havíem de tirar els condons usats. Així va anar la trucada! https://t.co/8OeXHGX1	20	@vaparir	21/01/2013	Trucada "Envàs on vas": On van els condons? (Flaixbac)
Encara que siguis de plàstic, si no ets envàs no saps on vas". Alicia Sánchez-Camacho, desorientada. "On vaig doncs?"	17	@Repicatalons	29/12/2012	
La campanya #envasonvas evoluciona!! http://t.co/wP8TIUYI @residuscat @martasubira @SantiVila #jor eciclo	13	@josepmariatost	08/01/2013	
Info de servei x fanàtics i crítics de #envasonvas: demà s'acaba. Uns l'enyoraran, d'altres descansaran. Nosaltres satisfets amb els resultats	12	@JosepMartBlanch	24/01/2013	
Les noies de l'enganxós anunci #envasonvas, The Mamzelles, presenten a Luz de Gas el disc 'Que se desnude otra' (VIDEO) http://t.co/fuQ1akBy	11	@ARAcultura	08/01/2013	Article i vídeo musical "Que se desnude otra"
El bote, de chupar del bote, a quin cuntenidor va? #envasonvas	11	@ArcaldeBustos	09/01/2013	

Concreció de mencions ▶

Links amb més impacte

▶ LINKS DIFOSOS A TRAVÉS DELS TUI TS I RETUI TS AMB MAJOR REPERCUSSIÓ

WWW

YouTube

Títol	Autor	Lloc de publicació
L'autèntic objectiu de la campanya 'On vas envàs'	Victor Mitjans	http://www.retorna.org
La mentida de l'envàs on vas	Labelie	No disponible actualment
L'engany de "On vas envàs"	Geranis Florits	http://geranisflorits.wordpress.com
Web campanya		http://www.vullreciclar.cat/home.html
Les tres actrius de l'anunci 'Envàs, on vas?' apareixen degollades al costat d'un contenidor dels grocs		http://benegre.cat/
Foto keep calm	Vinyet Duran	https://twitter.com/vinyetdf/status/288674358996660225/photo/1
L'engany de l'envàs on vas. Reciclem o negociem	Marc Ibeas	Retirat al cap de pocs dies pel propi autor a causa, segons diu, d'incoherències existents
Ecoembes defiende la campaña 'Envasonvas' y critica a los ecologistas	Medi Ambient La Vanguardia	http://www.lavanguardia.com/
On vas, envàs?	Núria Escalona	http://www.nuriaescalona.com/
Iniciativa pide que se retire la campaña sobre residuos 'Envàs on vas'	Clara Blanchar – El País	http://ccaa.elpais.com/ccaa/

Concreció de mencions ▶

Blogs amb més impacte

▶ POSTS AMB MAJOR REPERCUSSIÓ

Títol	Autor del post	Mencions	Blog de publicació	Autor blog
L'engany de "on vas envàs"	Anònim	Més de 100	Geranis florits	Anònim
L'engany del "envàs on vas". Reciclem o negociem?	Marc Ibeas	Més de 100	Els "què" de la vida. Opinió i fotografia	Jordi Besora Sangrà
"Envàs, on vas", una campanya que utilitza la música para concienciar sobre el reciclaje	Huss87	Entre 20 i 100	La criatura creativa	Huss87
Atabalat amb l'envàs	Daniel Closa	Entre 20 i 100	Centpeus	Daniel Closa
Els millors memes de l'envàs on vas	Parufito	Entre 20 i 100	Poca feina	
Reciclem la campanya "envàs on vas"?	Jm Simon	Entre 20 i 100	Jm simon. Europe, ecology, governance, travel and other stuff	
La campanya "on vas envàs" en fred		Entre 20 i 100	Aficionats als senders	
Balanç molt positiu de l'administració el dia que s'acaba la campanya "envàs, on vas?"	Glòria Ribugent	Entre 20 i 100	El Reciclat.cat	Paula Solanas Glòria Ribugent Glòria Torrent
Oh!, Sorpresa!!, Ecoembes i ecovidrio no miren per nosaltres. Reciclatge, on vas?	MadeByMiki	Entre 20 i 100	MadeByMiki	
Envàs on vas. La campanya que trae a los catalanes de cabeza	Potoppitta	Entre 20 i 100	Ateneu popular	

QUINA FUNCIO HAN FET LES XARXES SOCIALS QUANT A LA CAMPANYA "ENVÀS, ON VAS"?

L'HA APROFITAT PER FER SÀTIRA POLÍTICA I PER CREAR ESTATS D'OPINIÓ ENTORN LA GESTIÓ DELS RESIDUS

HI HA HAGUT ACTORS CLAU EN AQUESTA DIFUSIÓ A TRAVÉS DE LA XARXA?

"QUATRE" QUE HAN INCITAT EL DEBAT I MOLTS QUE L'HAN DIFÓS I, FINS I TOT, DISTORSIONAT

QUIN SENTIMENT HA PROVOCAT LA CAMPANYA A LES XARXES SOCIALS?

A MIDA QUE HA AVANÇAT LA CAMPANYA, EL SENTIMENT ES NEGATIVITZA DEGUT A LES POLÈMIQUES CREADES

QUINS DISCURSOS S'HAN GENERAT A LES XARXES ENTORN LA CAMPANYA?

DISCURSOS CENTRATS EN LA CONFUSIÓ PRODUÏDA, EN ELS DUBTES GENERATS, EN L'OBJECTIU AMAGAT QUE SE LI HA ATRIBUÏT A LA CAMPANYA I EN LA POSADA EN DUBTE DE L'EFICÀCIA I ADEQUACIÓ DEL MODEL DE GESTIÓ ACTUAL. PERÒ TAMBÉ, DISCURSOS D'EVIDENCIACIÓ DE QUE RES NO HA CANVIAT I DE QUE EL PROBLEMA DELS RESIDUS ÉS RESPONSABILITAT DE TOTHOM.

QUÈ SE'N POT DIR DEL CLAIM DE LA CAMPANYA?

UNA ESTRUCTURA SEMÀNTICA QUE ENGANXA I FA GRÀCIA, I QUE SERVEIX PER PREGUNTAR-SE SOBRE MOLTES SITUACIONS NO REFERENTS ALS RESIDUS

Raval de Jesús, 36. 1ª planta
43201 Reus
T. 977 773 615
F. 977 342 405
www.gabinetceres.com

 @GabinetCeres

 <http://elblogdeceres.gabinetceres.com/>